

ชุดโครงการวิเคราะห์ศักยภาพ (Potential Assessment) ด้านทุนและเครือข่ายในพื้นที่
จังหวัดนครปฐม : มิติด้านสุขภาวะ

เรื่อง

“ทุนและเครือข่ายการดูแลสุขภาพประชาชนในจังหวัดนครปฐม”
ปี 2547

คณะผู้วิจัย

ดร. นรินทร์	สังข์รักษา	หัวหน้าทีมวิจัย
นายแพทย์วัฒนา	เทียมปฐม	ทีมวิจัย
นายสุนิพล	โพธิ์งาม	ทีมวิจัย
นางประภา	คงปัญญา	ทีมวิจัย
นายบงกช	เอี่ยมชื่น	ทีมวิจัย
นายนิเวศน์	เส็งสมวงศ์	ทีมวิจัย

ISBN 974-9716-87-6

ภายใต้ โครงการเครือข่ายการวิจัยบูรณาการลุ่มน้ำท่าจีน-แม่กลอง
สนับสนุนโดย มหาวิทยาลัยมหิดลและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)

เกริ่นนำก่อนเข้าสู่สนาม

คณะผู้วิจัยในฐานะทีมวิจัยในพื้นที่ ได้ทำการวิจัยตามโครงการการวิเคราะห์ศักยภาพ (Potential Assessment) ด้านทุนและเครือข่ายในพื้นที่ ตามโครงการเครือข่ายการวิจัยบูรณาการลุ่มน้ำท่าจีน -แม่กลอง : มิติทุนด้านสุขภาวะของคนในจังหวัดนครปฐม เรื่อง “ทุนและเครือข่ายการดูแลสุขภาพของประชาชนในจังหวัดนครปฐม” คณะผู้วิจัยได้เรียนรู้และประสบการณ์จากระดมสมองของ ดร. เนาวรัตน์ พลายน้อยและคณะ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในฐานะหัวหน้าโครงการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วง โดยได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากชุมชนบ้านทุ่ง และชุมชนนครชัยศรีที่สะท้อนปรากฏการณ์ให้เป็นตัวแบบในการศึกษาอย่างกระจ่างชัด ตรงไปตรงมาทำให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ รวมทั้งผู้ประสานงานพื้นที่และผู้ช่วยทีมวิจัยที่ได้ช่วยในการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แนวลึก การวิจัยในเรื่องนี้นับเป็นการพัฒนาวิชาการของคณะผู้วิจัยอย่างหนึ่ง ในการเรียนรู้และบ่มเพาะประสบการณ์ในลักษณะการทำวิจัยแบบ Area based และการทำงานแบบเครือข่ายที่คณะผู้วิจัยสนุกกับการทำงานชุมชน ทั้งยังได้ร่วมทีมการสร้างเครือข่ายทางวิชาการกับทีมอื่นๆ ในโครงการวิจัยหลัก นอกจากนี้ยังเป็นเรื่องใหม่เป็นเสมือนกระจกได้สะท้อนสิ่งที่เห็นและเป็นอยู่ในชุมชนที่ศึกษา อันเป็นการวิเคราะห์ศักยภาพด้านทุนและเครือข่าย ที่เผยให้เห็นวาทกรรมสุขภาพ ของความรู้ ที่มีปฏิบัติการในชุมชนชนบทที่ยังฝังรากลึกกับสังคมไทย นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างสนามวาทกรรมในบริบททางวิชาการได้ในแนวทางหนึ่ง

คณะผู้วิจัยมติสุขภาพ

กันยายน 2547

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ใช้วิธีวิทยาการสร้างทฤษฎีจากฐานรากและการวิเคราะห์วาทกรรม จากตัวบทที่ได้ จากเอกสาร และคำสนทนา พูดคุยกับคนในชุมชน เพื่อเผยให้เห็นถึงศักยภาพด้านทุนและเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ในมิติด้านสุขภาพ

นับแต่การเจ็บป่วยของคนในชุมชน ได้มีการดูแลสุขภาพในแบบพื้นบ้านและได้เปลี่ยนยุคสมัยของความรู้ ซึ่งความรู้ในการดูแลสุขภาพสมัยใหม่ได้เปิดพื้นที่เข้ามาในรูปแบบของโรงพยาบาล สถานีอนามัย และมีการขยายพื้นที่เข้าไปในชุมชนชนบทในรูปลักษณะของการสาธารณสุขมูลฐาน มีการสร้างเครือข่ายของอาสาสมัครสาธารณสุขในการเป็นกลไกของรัฐ การสร้างเครือข่ายสุขภาพในมิติอื่นๆเพื่อสร้างพันธมิตรสุขภาพ ด้วยการรวมพลังสร้างสุขภาพ นอกจากนี้ยังผนวกรวมการพลิกฟื้นการนวดพื้นบ้านและการใช้สมุนไพรในโรงพยาบาล ก่อให้เกิดการดูแลสุขภาพในแบบบูรณาการ มีการใช้รูปแบบของทัวร์สุขภาพ เข้ามาผสมผสาน ชุมชนได้สร้างทุนชุมชน ในรูปของทุนความรู้และทุนทางสังคม อันเป็นทุนเครือข่ายมนุษย์ แต่ก็ยังไม่สามารถที่จะทำให้เกิดการพึ่งตนเองและก่อรูปของความเข้มแข็งของชุมชนในการดูแลสุขภาพที่มีสถานบริการของรัฐในทุกพื้นที่

ข้อเสนอการวิจัย ควรเปิดพื้นที่ความรู้ ภูมิปัญญา ได้มีตัวตนในสังคม และขยายเครือข่ายด้านสุขภาพในมิติอื่นๆของสังคมวงกว้าง สร้างการบูรณาการอย่างรอบด้าน และการปรับตัวในการเปลี่ยนแปลงของสังคมเพื่อการดำรงอยู่ของทุนชุมชน